

Współczesne aspekty płynoterapii w Anestezji Regionalnej

Current aspects of fluid therapy in regional anaesthesia

Paweł Sobczyński, Roma Hartmann-Sobczyńska

Katedra Anaestezjologii i Intensywnej Terapii, Szpital Kliniczny Przemienienia Pańskiego, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego, Poznań, Polska

otrzymano / received: 12.03.2009; otrzymano po recenzji / revised: 25.03.2009; zaakceptowano / accepted: 16.04.2009

Abstract: Fluid therapy concerning spinal and epidural anaesthesia is one of the key elements in intraoperative treatment of circulatory side-effects of regional blocks. Effective therapy of anaesthesia-induced hypotension has to take into account the relevant physiologic mechanisms responsible for circulatory depression. The most important pathologic mechanisms are sympathetic blockade at the level of neuraxial blockade and various cardiac reflexes, which are triggered by resultant hypovolaemia. The anaesthetic strategy is currently undergoing modifications. On the one hand the need to make the conversion from crystalloid to colloid solutions is postulated. On the other hand the preloading before induction of central blockade is questioned.

Key words: Central blockade; Hypotension

Streszczenie: Płynoterapia podczas operacji przeprowadzonych w znieczuleniu podpajęczynówkowym lub zewnątrzoponowym jest jednym z kluczowych elementów śródoperacyjnego leczenia skutków krążeniowych anestezji regionalnej. Skuteczne leczenie hipotensji musi się odnosić do mechanizmów fizjologicznych odpowiedzialnych za depresję krążenia. Do najważniejszych patomechanizmów należy blokada współczulna w obszarze znieczulenia i związane z tym odruchy krążeniowe, których bezpośrednią przyczyną jest hipowolemia. Taktyka płynoterapii ulega modyfikacjom w świetle publikowanych ostatnio badań. Z jednej strony wskazuje się na konieczność zmiany rodzaju płynu infuzyjnego z roztworu krystaloidowego na koloid. Z drugiej strony kwestionowana jest konieczność wstępnego wypełnienia łożyska naczyniowego przed indukcją blokady centralnej.

Słowa kluczowe: Blokada centralna; Hipotensja